

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | VII. ROČNÍK | ŘÍJEN 2021

**Jsem samouk,
žádnou výtvarnou školu
ani kurz jsem nenavštěvoval**

rozhovor s Lud'kem Vančurou na stranách 8-9

INZERCE FMP 1773/03

Sledujte nás

**PRO KRÁSNÝ
PODZIM**

www.ocfryda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Geiringerové – 1. část

► Petr Juřák

Ferdinand Victor Geiringer začal v Místku působit jako zaměstnanec Aloise Lembergera, který z něj vytvořil svoji prodlouženou místeckou ruku. Netušil tehdy, že tato „ruka“ se bez jeho vědomí začne samostatně hýbat a že jí zůstane pod nehty i něco málo z jeho vlastnictví. Při vyslovení jména Geiringer se pak nejednomu textilnímu dělníkovi v Místku začala v žilách prudce vařit krev a tlak vyskakoval povážlivě vysoko. Odkud byl rod Geiringerů, jak se dostal do Místku a jaké byly jeho další osudy? To všechno se dozvíte v nové minisérii o podnikatelských textilních rodech ve Frýdku-Místku.

Textilka pod Štandlem

Při výjezdu z Frýdku-Místku na dálnici ve směru na Ostravu se po pravé straně nachází areál Technických služeb. Málokdo však ví, že se v těchto místech již od 80. let 19. století nacházela malá tkalcovna s 24 stavy. V roce 1886 ji vybudovali dva místečtí měšťané Mořic Latzina a Josef Schwartz. V následujícím roce se stal jediným majitelem Latzina, tkalcovnu zvýšil o jedno patro a počet stavů rozšířil na 36 stavů. Přistavěl rovněž kotelnu a strojovnu, aby tkalcovské stavy mohly být poháněny parním strojem. Již v roce 1889 koupil podnik Arnošt Zweig, dlouho se ale ze svého štěstí netěšil, v roce 1893 se jeho firma dostala do konkurzu a tkalcovnu koupil Eduard Paneth. Ten postavil nový sál na tkalcovské stavy a továrnu rozšířil o přibližně dalších 300 stavů, vybudoval také novou kotelnu, strojovnu a přípravnu. V roce 1907 svůj podnik

Geiringerova textilní továrna

Foto | archiv Petra Juřáka

prodal Aloisi Lembergerovi, v rámci jeho firmy pak nesla označení Tkalcovna II. V roce 1916 se novým majitelem této tkalcovny stala obchodní společnost Preis a spol., za nitky ale tahal generální ředitel firmy Lemberger Ferdinand Victor Geiringer, který byl jejím tichým společníkem. Ten byl o tři roky později z Lembergerovy továrny „odejit“, a tak se později mohl plně ujmout řízení své vlastní firmy. Ale to již trochu předbíháme sled událostí.

Pár slov o původu rodu

Původ rodu Geiringerů je dohledatelný do 18. století a je spojen s městečkem Stupava nacházejícím se nedaleko Bratislavy. V tomto městečku se již nejpozději v první polovině 17. století začali usazovat Židé, jejich zdejší komunita byla posílena židovskými rodinami vyhnanými z Vídně a Dolního Rakouska v letech

1669–1670. Součástí židovské komunity byla modlitebna v pronajatém panském domu, a hřbitov, který se dochoval do dnešní doby. V roce 1786 zde byla založena židovská škola s německým jazykem vyučovacím, později došlo k výstavbě synagogy a rabinátu. V čele židovské komunity ve Stupavě stáli většinou příslušníci tří židovských rodin, jednou z nich byli právě Geiringerové.

Nejstarším dohledatelným předkem Ferdinanda Geiringera je jeho pradědeček Jehuda Löb Leopold Geiringer. Ten se narodil v roce 1774 ve Stupavě, jeho manželkou byla Anna, rozená Schottig (Schottek), která rovněž pocházela ze Stupavy. Měli osm dětí, mezi nimi i Ferdinandova dědečka Arona. Ten se narodil 3. června 1803 ve Stupavě, zemřel 28. září 1877 tamtéž. Byl obchodníkem, se svou ženou Charlottou, dcerou rabbiho Mosche Herzfelda, měl

celkem sedm dětí, jedním z nich byl i Ferdinandův otec Moritz. Na židovském hřbitově ve Stupavě je v současnosti okolo 1 500 dochovaných náhrobních kamenů, mezi nimi i Arona Geiringera.

Moritz Geiringer se narodil 3. června 1834 ve Stupavě, byl dvakrát ženatý, s manželkou Johannou, rozenou Strasser, měl devět dětí, s druhou ženou Henriettou, rozenou Löwy, pak další dvě. Johanna se narodila v roce 1836 v Novém Městě nad Váhom, zemřela v roce 1869 ve Vídni. Henrietta se narodila v roce 1835, oba své syny porodila na tehdejší dobu v poměrně vysokém věku, v roce 1873 a 1875, zemřela v roce 1920 v dolnorakouském Badenu. Moritz se živil jako obchodník, okolo poloviny 60. let 19. století se přestěhoval se svou rodinou do Vídně, kde 5. listopadu 1906 zemřel, pochován byl na vídeňském centrálním hřbitově. ■

INZERCE

MYCÍ AREÁL mycí tunel

- nejlepší myčka v ČR
- mytí textilními mikrovláknami
- neškrábe, šetří lak, obsluha

jednoduchost - kvalita - pohodlí

www.armacarwash.cz
otevřeno denně

ARMA CAR WASH

S NAŠÍ PÉČÍ AUTO
NEZESTÁRNE...

Nové samoobslužné mycí boxy v areálu Arma Car Wash

Do Beskyd budou jezdit zbrusu nové supermoderní vlaky

S platností nových jízdních řádů od 12. prosince začnou na trati z Ostravy přes Frýdek-Místek až do Frenštátu pod Radhoštěm jezdit nové vlakové soupravy typu push-pull. V České republice půjde o absolutní novinku. Pět souprav vyrábí ostravský závod skupiny Škoda Transportation, společnost Škoda Vagonka. Zakázka vyšla na zhruba jednu miliardu korun, České dráhy na ni získaly z Evropské unie dotaci pětáosmdesát procent.

Vlaky budou složeny z jednoho řídicího a dvou vložených vozů. Push-pull v překladu znamená tlačit-táhnout. Vpředu je lokomotiva a vzadu řídicí vůz. Nemusí se otáčet, jakmile vlak dojezdí do konečné stanice, strojvedoucí si přesedne do řídicího vozu a z něj řídí lokomotivu, která tlačí. Souprava se tak obejde bez zdlouhavého přesunu lokomotivy a díky tomu se zrychlí doprava.

Kapacita patrového vlaku je 356 sedících a 410 stojících cestujících. Chybět nebude třicet stání na kola, šest pro vozíčkáře,

Foto | 2x Škoda Transportation

díky speciálním držákům se v zimě dá převézt na čtyřicet párů lyží. Součástí jsou bezbariérové záchody pro vozíčkáře, wi-fi připojení, klimatizace nebo USB zásuvky. Velká okna v horním podlaží nabídnou jedinečné panoramatické výhledy na Beskydy. Vlak může dosáhnout rychlosti

až 160 kilometrů v hodině. První souprava dostala jméno po fotbalové legendě Baníku Ostrava Karlu Kulovi.

Železniční trať mezi Ostravou a Frenštátem pod Radhoštěm dnes obsluhují staré vlakové soupravy, které jsou nepohodlné a pomalé. Nová

generace dvoupatrových souprav plně odpovídá standardům v západní Evropě. Trať číslo 323 navíc čeká elektrifikace, takže dieselové lokomotivy v budoucnu nahradí ekologické. V následujících letech by všechny vozy měly jezdit na elektřinu, na baterky a na vodíkový pohon. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek | Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: Walstead Moraviapress s.r.o. U Póny 3061, Břeclav | Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s.
| Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 2. 10. 2021 | Náklad: 26 000 ks
| Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje
Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE

PLYN - VODA - TOPENÍ

David Hrušecký

www.hrusatop.cz

ÚSTŘEDNÍ A PODLAHOVÉ VYTÁPĚNÍ
 TEPELNÁ ČERPADLA - PLYNOVÉ KOTLE
 ELEKTRO KOTLE - OHŘÍVAČE VODY
 REKONSTRUKCE KOUPELEN
 NÁVRHY - DODÁVKA - SERVIS

tel.: 725 980 764
 Místecká 176, 739 21 Paskov
 e-mail: d.hrusacky@email.cz

FMP-1807/02

POMŮŽEME PRODAT ČI PRONAJMOUT I VAŠI NEMOVITOST

Realitní kancelář MINT nabízí
komplexní a transparentní služby.

Vždy bojujeme za naše klienty a
snažíme se změnit pohled
na realitní trh k lepšímu!

Přesvědčte se sami a
zeptejte se nás na cokoliv.
Volejte na **731 698 871**

Mint
reality

www.mintreality.cz

FMP-1792/02

Eva Kučerová Landsbergrová vystavuje v Polsku

Ještě do 10. října bude v Muzeu Jana Sarkandra v polském Skoczowu k vidění výstava uměleckých smaltů frýdecko-místecké výtvarnice Evy Kučerové Landsbergrové. Expozice prezentuje starší i novější díla z autorčiny tvorby.

„Soubor zcela výjimečných smaltů místecké tvůrkyň je tou částí z jejího díla, která zkoumá z různých pohledů hlavně biblická témata, mýty a příběhy,“ uvedla při zahájení výstavy kurátorka muzea Łucia Skronď (na snímku vlevo).

„Jsem moc ráda, že mohu vystavit své smalty právě ve Skoczowu. Je to zvláštní shoda – právě odtud přišli v polovině 19. století do Místku-Koloredova předkové naší rodiny,“ doplnila Eva Kučerová Landsbergrová. ■

Łucia Skronď a Eva Kučerová Landsbergrová při zahájení výstavy. Foto | Jiří Šodek

Město díky spolukandidatuře připravuje řadu zajímavých kulturních projektů

Zastupitelé Frýdku-Místku na svém zasedání v polovině září schválili memorandum o spolupráci mezi městy Žilinou a Frýdkem-Místkem v rámci kandidatury do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2026. „Stali jsme se tak s Bielsko-Bialou z Polska spolukandidáty slovenské Žiliny,“ uvedl primátor města Petr Korč s tím, že bude podpořena přeshraniční spolupráce mezi městy a rozvoj kulturního a kreativního průmyslu v euroregionu Beskydy. „Zároveň budeme propagovat značku Beskydy jako turistickou destinaci s evropským profilem,“ dodal.

V případě, že Žilina titul získá, stane se Frýdek-Místek součástí projektu a bude na svém území realizovat kulturní a rozvojové projekty s evropským rozměrem a podporující mezinárodní spolupráci. Díky spolukandidatuře se Frýdku-Místku otevřela cesta k vytvoření kulturního centra, které vznikne rekonstrukcí a propojením Národního domu, Moravia Banky a stavby Nové scény podle návrhu architektky Evy Jiříčné se sálem pro 450 diváků. Všechny tři objekty vytvoří jeden funkční celek. V zrekonstruované Moravia

Vizualizace projektu Nové scény podle návrhu architektky Evy Jiříčné.

Foto | MM Frýdek-Místek

Bance vznikne městská galerie a enviromentální umělecké centrum. Kromě kulturního centra město připravuje i další projekty, např. zprovoznění prostor Přádělny Osmičky pro sezónní kulturní provoz, textilní on-line muzeum a dočasné výstavy textilního umění, Letní školu architektury, rezidenční platformu Art and science zaměřenou na projekty a působení vody v Beskydech, Zero waste festival týkající se recyklace,

instalace a performance ve veřejném prostoru a další akce, na kterých se budou podílet Kultura FM, Městská knihovna, Turistické informační centrum a místní partnerské organizace.

Frýdek-Místek se také zapojí do přeshraničního programu, např. prezentace udržitelného designu z regionu Beskydy, přehlídka animovaných filmů a koncertů živé hudby nebo mobilního festivalu fotografie. ■

V makovici kostela svatého Martina ve Skalici se našly vzkazy našich předků

Velmi příjemné překvapení čekalo na zástupce farnosti Skalice i památkáře při otevírání obsahu makovice věže místního kostela svatého Martina. Objevili tam totiž přes sto let staré dokumenty. Nejstarším nálezem byl text v němčině zřejmě ze 40. let 19. století. Věž nyní prochází kompletní rekonstrukcí, práce by měly být hotovy začátkem října.

Ve schránce byly vloženy zajímavé dobové doklady – brožurka o dějinách farnosti, vizitka stavitele z Místku nebo legitimace klempíře, který práce prováděl. Datace spadá do roku 1846, což odpovídá fázi přestavby kostela, během níž dostal klasicistní podobu. Listina v češtině je z roku 1890, kdy se zase prováděla oprava střechy a úpravy věže. Farnost chce po

digitalizaci a úpravě obsah nálezů zpřístupnit veřejnosti. Makovice i kříž půjdou pozlatit a vrátí se zpátky na věž s přidaným novým obsahem pro budoucí generace.

Renesanční kostel s klasicistně-empírovým průčelím stojí na místě původní lesní kaple. Je starý přes čtyři sta let a kvůli poškozeným trámům byla nutná kompletní oprava celé věže. Právě proto se přistoupilo také k otevření makovice. Na rekonstrukci kostela se vybíraly peníze i ve sbírce Daruj F-M, kam lidé poslali přes 313 tisíc korun. Město Frýdek-Místek pak přidalo podle pravidel sbírky maximální možnou částku 200 tisíc korun, další peníze sehnala farnost. Rekonstrukce vyjde na částku zhruba jeden milion korun. ■

Veřejnost ocenila soutěžní návrh tvaru kaple od havířovské studentky

Havířovská rodačka Dorota Šwiderová získala prestižní Cenu veřejnosti v kategorii malé dřevěné stavby v letošním ročníku oborové soutěže Stavby s vůní dřeva. Studentka stavební fakulty Vysokého učení technického v Brně uspěla s návrhem kaple na kopci Poustka u Brna.

Kaple na kopci Poustka je místem pro věřící, pro lidi hledající chvíli ztišení a vnitřního klidu. Tvar kaple vychází z křesťanského symbolu trojúhelníku. Skládá se ze tří hmot, které gradují výškou směrem k presbytáři. Přední fasáda je prosklená se symbolem kříže, jehož dolní část je součástí vstupních dveří. Za presbytářem je v dřevěných palubkách usazena vitráž zobrazující Ježíše na kříži. Díky použití smrkového

a dubového dřeva návrh moderní kaple přirozeně zapadá do okolí. Dřevo kapli zároveň vrací kousek do historie.

Soutěž vyhláší Nadace dřeva pro život, která ve svých projektech poukazuje na přínosy využívání dřeva pro naši společnost a životní prostředí. V letošním ročníku soutěže měli studenti za úkol zformulovat, proč ve svých dílech pracují právě se dřevem. ■

O dotace mohou žádat i mimoměstské spolky

Ve Frýdku-Místku se každoročně koná spousta kulturních akcí. Často je však pořádají spolky či organizace, které nemají své působíště na území města, a právě kvůli tomu neměly možnost získat dotaci. Od října letošního roku už však o dotaci na podporu kulturních aktivit mohou požádat i mimoměstské spolky. Jedinou podmínkou bude, že peníze musejí být využity na akci konanou na území města Frýdek-Místek. Žádosti o dotace mohou být podávány celoročně a budou průběžně vyhodnocovány a schvalovány zastupiteli. Maximální výše dotace může být 800 tisíc korun, minimální výše není stanovena. ■

Stanley Cup konečně ve Frýdku-Místku!

Sředa prvního září 2021 se do kroniky města Frýdku-Místku zapíše pozoruhodnou událostí. Do svého rodného města totiž hokejista Ondřej Palát přivezl slavný Stanleyův pohár, který vybojoval s týmem zámožské NHL Tampa Bay Lightning.

Tuto událost si na zaplněném náměstí Svobody nenechaly ujít stovky lidí. Někteří z nich přijeli dokonce až z Čech. Odměnou jim byl zábavný kulturní program, o který se postaral zpěvák Mirai Navrátil, Palátův spolužák z gymnázia. Zájemci si mohli zakoupit suvenýry z NHL, řada fanoušků využila možnosti nechat se se slavným hokejistou vyfotit nebo si od něj nechat něco podepsat.

Třicetiletý útočník od primátora města Petra Korče dostal dva dárky – dort v podobě velikosti Stanley Cupu a klíč od města. Této cti se mu dostalo po bývalém prezidentu Václavu Havlovi a výtvarnici Elišce Servátkové jako teprve třetímu občanu v historii.

Ondřej Palát nejslavnější hokejovou trofej vyhrál už vloni, ale tehdy se oslavy jako odměny kvůli pandemii nedečkal. ■

Úpravy zeleně v areálu frýdecké baziliky

Římskokatolická farnost Frýdek během druhé poloviny září zrealizovala projekt týkající se obnovy a údržby dřevin v areálu baziliky Navštívení Panny Marie. Došlo k vykácení sedmnácti starých a poškozených stromů rostoucích v poutním areálu, u dalších byly provedeny arboristické zásahy. Při biologickém průzkumu stromů bylo zjištěno, že v jejich korunách a dutinách žijí nejen ptáci, ale také několik druhů netopýřů, kteří jsou zvláště chráněnými živočichy. Neobvyklý termín kácení byl proto zvolen právě s ohledem na životní potřeby ptáků a netopýřů. Ptáci v této době v dutinách stromů neodchovávají svá mláďata a netopýři se zde ještě neukládají k zimnímu spánku. Za vykáčené stromy bude realizována náhradní výsadba. Vysazeno zde bude osmatřicet nových stromů, převážně lípy velkolisté a jírovce, v menší míře také duby, buky, habry a javory. Na zachované dřeviny bude umístěno několik druhů budek pro ptáky i netopýře. Celý areál baziliky je národní kulturní památkou. ■

Do Mobilního Rozhlasu se zaregistrovalo už přes tisíc lidí

Od začátku září mohou občané Frýdku-Místku ve svých mobilních telefonech využívat službu Mobilní Rozhlas. Jedná se o oblíbenou službu, která je zdarma a která funguje už ve stovkách měst a obcí po celé České

republice. Každý má možnost si sám vybrat, jaké zprávy si přeje dostávat. Občan se může podílet na rozhodnutích vedení města, v anketách bude dotazován na názor k různým záležitostem, svým hlasem může rozhodnout

o přidělení finančních prostředků nebo třeba o způsobu řešení parkování. Touto zpětnou vazbou mohou dát občané vedení města vědět, co je trápí a co by chtěli změnit. O tuto službu projevil zájem už více než tisíc lidí. ■

INZERCE

Zázrak z medu

Marlenka®

PODLE STAROARMÉNSKÉ RODINNÉ RECEPTURY

Neváhejte, přijďte se podívat a ochutnat.

Otevřeli jsme pro vás v areálu naší společnosti novou kavárnu, která je součástí **Návštěvnického centra MARLENKA**. Můžete k nám přijít nejen na exkurzi a nakoupit do naší **medové prodejny**, ale také posedět do nové kavárny. Máme pro Vás samozřejmě připraveny všechny **medové dorty a dezerty MARLENKA**, kávu **MARLENKA Café** a spoustu dalších specialit. Těšit se ale můžete také na originální a **tradiční přípravu arménské kávy v džezvě, v horkém písku** a to přímo před vašimi očima.

Valcířská 434, 738 01 Frýdek-Místek
Otevírací doba: Po-Ne, 9.00-20.00 hod.

Z diskuze během pracovní přestávky vzešlo obvinění z propagace fašismu

Když v roce 1964 nastoupil Václav Řeha do stolařské dílny Válcoven plechu jako dřevomodelář, netušil, že se už brzy stane obětí donášení a fízlování ze strany jednoho ze svých kolegů na pracovišti. Byl mladý, jak sám říká naivní a hloupý. Svými řeči provokoval kolegy z řad závodní organizace komunistické strany a lidových milicí. Po jedné z takových slovních přestřelek ho kdosi udal a v následném procesu jej soud ve Frýdku-Místku odsoudil podmíněně k odnětí svobody.

► Jiří Sachr

Před válkou jste bydlel s rodiči v Řepišticích a za prací dojížděl do Ostravy. Vzpomenete si, kdy jste přišel do Válcoven plechu?

Po vyučení dřevomodelářem ve Vítkovických železárnách Klementa Gottwalda (VŽKG Ostrava) jsem nastoupil do provozu. Práce v úkolu, každodenní dojíždění v přeplněném autobusu a přestupy v Ostravě-Kunčicích, obrovská hala a přísný mistr Konopáč byly důvody, pro které jsem se do Ostravy po vojně už nechtěl vrátit. S nadšením jsem přivítal zprávu bratra mé babičky Rudolfa Michenky z Václavovic, který v Lipíně pracoval jako zedník, že mají na vrátnici ve Válcovnách plechu vyvěšen inzerát, že do stolařské dílny hledají kolegu dřevomodeláře. Psal se rok 1964, byl jsem na dovolené z vojny a okamžitě zamířil na personální oddělení závodu, kde mi přislíbili, že mi pracovní místo rezervují a po návratu do civilu mohu hned nastoupit. Prohlédl jsem si dílnu, kde kromě stolařů pracovali dva starší modeláři

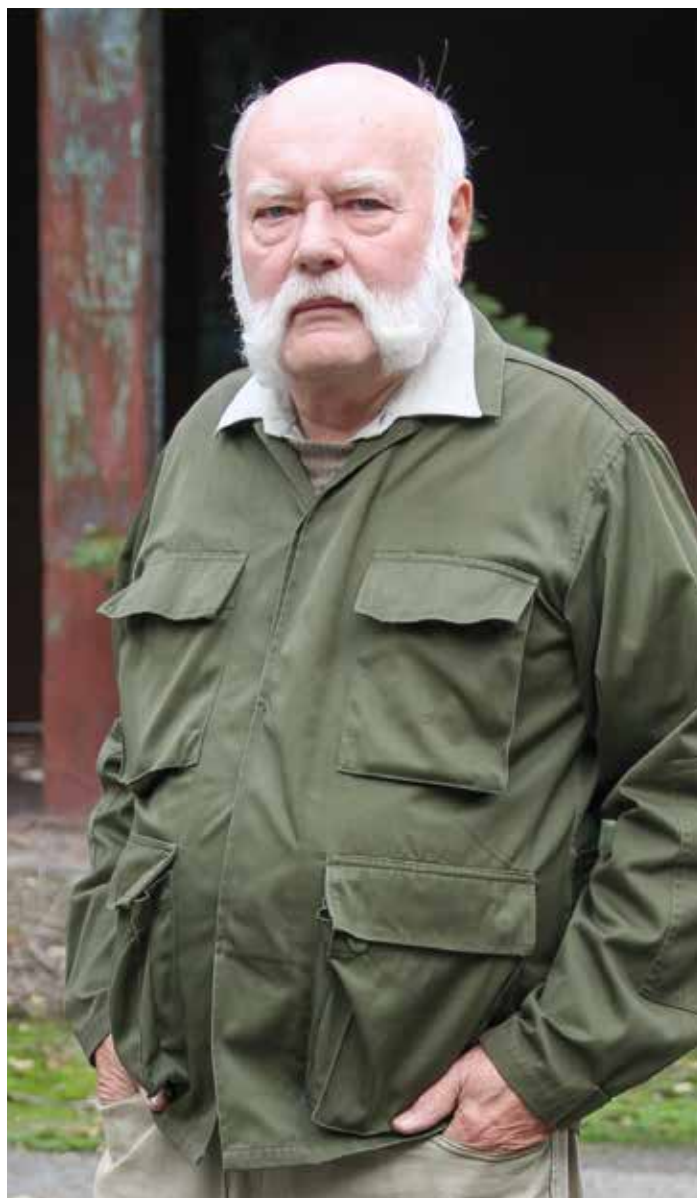
a další z vyučených stolařů se na místo dřevomodeláře právě zaučoval. Ve stolárně se pracovalo na věcech potřebných do provozu a údržby, podobně také v tesárně naproti, kde vyráběli různá bednění a lešení. Líbilo se mi tam. Musel jsem ale ještě vyřešit jeden problém...

Objevily se nějaké komplikace?

V té době vůbec nebylo jednoduché odejít za prací z okresu do okresu. Připomínalo to doby roboty a nevolnictví. Z VŽKG Ostrava jsem potřeboval získat souhlas s pracovním přestupem do Frýdku-Místku. Na ostravském úřadě pro rozmístění pracovních sil jsem se snažil přesvědčit úředníci, že se budu ženit a stěhovat do Frýdku-Místku. Asi mi uvěřila, protože do příslušného formuláře potvrdila souhlas a vše zpečetila úředním razítkem. Byl jsem volný a mohl nastoupit na nové pracovní místo.

S kolegy ve Vítkovicích jste se rozloučil? Co na váš odchod říkali?

Byl jsem se za nimi podívat ještě ve vojenské uniformě.

Václav Řeha před dnes již nefunkční branou do Válcoven plechu Na rybníkách.

Dodnes mi utkvěl v paměti každý detail dílny, každé zákoutí i jednotliví dělníci. Bylo to naposledy, kdy jsme spolu mluvili, nikdy později už jsme se pak nesetkali. Mistr Konopáč mi popřál úspěch na novém pracovišti a tím se

uzavřela jedna část mého profesního života.

Jak probíhal první pracovní den v Lískovci?

Na šichtu jsem přijel druhého října z Řepištic na tátově motocyklu

INZERCE

www.auta-lpg.cz

☞ Montáže LPG
☞ Revize LPG-CNG
☞ Servis

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

CNG

LPG

FMP 1717/07

Kominictví
BUMBALA

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

FMP 1717/07

**Inzerce
v měsíčníku**

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT

JE VIDĚT!

inzerce: 608 832 606
e-mail: inzerce@fmpatriot.cz

ČZ 125, později už jsem dojížděl autobusem ze zastávky Řepiště U Kříže za týdenní zlevněné jízdné. Společně se mnou nastoupil do dílny další dřevomodelář, o deset let starší Standa Kocich z Janovic, který předtím pracoval ve Frýdlantu nad Ostravicí. Neviděl na jedno oko, jako mladý kluk po válce manipuloval s nevybuchlým granátem, ozval se výbuch a jeho následkem částečně oslepl. První den jsme absolvovali školení na osobním oddělení, přidělili nám vlastní bank a osobní skříňku, vyfasovali jsme náradí a od druhého dne už pracovali jako každý druhý. Stal jsem se nejmladším zaměstnancem v kolektivu dílny, mistroval jí Jan Zeman ze Sviadnova, který měl vystudovanou dřevařskou průmyslovku. Vztahy mezi chlapy ale nebyly nejlepší, jak jsem měl už brzy pocítit osobně...

Co se přihodilo? Nepřijali vás mezi sebe?

Líbilo se mi tam a brzy jsem se na dílně zabydlel. Nad vztahy, které mezi chlapy panovaly, jsem si příliš nelámal hlavu. Bylo mezi nimi hodně komunistů, na pracovišti aktivně působila základní organizace Komunistické strany Československa (KSC) a její předseda mě hned v prvních dnech oslovil s nabídkou vstupu do strany. Že prý mi to přinese spoustu výhod a také zvýšení platové skupiny. Odmítl jsem. Ve své naivitě jsem se netajil se svými názory, které odporovaly jejich ideologii. Jednou jsem se během pracovní přestávky nechal strhnout debatou o druhé světové válce, proč ji Sověti vyhráli a která armáda byla lepší. Ve svém fanfarónství jsem kolegům oponoval a poučoval je. Vojenská

historie mě vždy zajímala a cítil jsem se mezi nimi jako odborník na projednávanou problematiku. Stále dokola mi opakovali fráze, které slyšeli na politických školeních, a argumentovali proti mně mým věkem. Co já mám prý vlastně povídat, takový cucák. Neudržel jsem se a řekl jim, že německý wehrmacht měl ve své době nejlepší vojenskou techniku a výcvik a že jej považuji za lepší než Rudou armádu. O vítězství Sovětského svazu jsem se vyjádřil v tom smyslu, že ho získali jen díky obrovské lidské převaze a za cenu vysokého počtu padlých vojáků. Vše jsem korunoval výrokiem, že Hitlerjugend byla organizace, která vychovávala mládež k tělesné zdatnosti a odolnosti. Obhajoval jsem německou kulturu a pořádek, ale nevnímám jsem to nijak ideologicky.

Jak na vás kolegové po takové diskuzi nahlíželi?

Starí chlapi z toho měli srandu a já zase radost, že je tím dráždím. Nepřikládal jsem tomu jiný význam. Pak ale jako blesk z nebe přišlo předvolání k jednání na Veřejnou bezpečnost (VB, dřívější název a zkratka policie – pozn. aut.) ve Frýdku. Cítil jsem, že to už není legrace. Přituhovalo, byl duben roku 1965.

S obsídkou jste se dostavil k výslechu. Probíhalo vše korektně?

Svíral mě nepříjemný pocit, neznal jsem ani důvod předvolání, který v dopise nebyl uveden. Jednání se ujal poručík v civilu, který mě konfrontoval s předchozími výpověďmi svědků. Ti, kteří mě neměli rádi, uváděli i věci, které jsem nikdy neřekl. Obecně se ale shodli, že jsem propagoval

fašismus, velebil německou armádu a Hitlera. Nepřekvapilo mě, že k jednání nepředvolali kolegy, kteří ke mně cítili sympatie a mohli by hovořit v můj prospěch. Byl jsem mladý, hloupý, bez možnosti se obhajovat. Ke všemu jsem se přiznal a uvedl, že svého činu hluboce lituji. Sypal jsem si popel na hlavu, jen abych ze všeho vyvázl s co nejmenším trestem. Vyšetřující poručík celý případ vnímal jako klukovinu, protokol sepsal tak, aby mi co nejméně uškodil. Předchozí výpovědi kolegů z práce ale změnit nemohl.

Soud vás za propagaci fašismu odsoudil k osmi měsícům s podmínkou na dva roky. Mohli se vám kolegové ještě podívat do očí?

Od soudu jsem odešel s cechem kriminálního, se kterým není vhodné se přátelit. Kromě trestu jsem měl ještě povinnost uhradit veškeré soudní výlohy. Během jednání nevystoupil nikdo z nich osobně, četly se pouze jejich výpovědi. Zazněly tam i věty, které jsem nikdy neřekl. Zřejmě si někteří mysleli, že mě zavrou a tím se mě zbaví. U ostatních mě mrzelo, že mi nebyli schopni

řít, že jsou kvůli mně vyslýcháni. Chodili kolem a tvářili se, že se nic neděje, nechtěli si pálit prsty. Od té doby jsem se už neúčastnil žádných debat a dával jsem jim najevo, co si o nich myslím.

Dozvěděl jste se, kdo vás udal?

Dlouho jsem to nevěděl. Teprve o hodně později jsem byl upozorněn, abych si dával velký pozor na jednoho stolaře, který měl své pracoviště v koutě na druhé straně dílny. Devětačtyřicetiletý menší černovlasý chlapík s nepříjemným pohledem. V té době nastupoval k pomocné strážce Veřejné bezpečnosti a zřejmě se chtěl okázale uvést. Občas to na mě ještě zkoušel, ale už jsem se nenechal nikdy vyprovokovat. Jak jsem se dozvěděl o mnoho let později, založila na mě Státní bezpečnost v roce 1975 svazek, kde mě pod krycím jménem modelář evidovali jako nepřátelskou osobu. ■

Jak prožíval Václav Řeha ve Válcovnách plechu přelomové roky 1968, 1977 a 1989 se dozvíte v pokračování našeho rozhovoru v příštím čísle.

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT distribuuje Česká distribuční, a. s.

V případě, že vám nebyl doručen,
obraťte se na reklamační oddělení společnosti:

tel.: 800 888 558

nebo e-mail: info@distribucni.cz.

Vždy uveďte kompletní adresu.

Nejdůležitější je, aby se sochy lidem stále líbily a rádi se k

Původně své dřevěné sochy instaloval Luděk Vančura doma na zahradě. Chtěl, aby z nich měli radost i náhodní kolemjdoucí. Když už ale zájem zvědavých návštěvníků o víkendech překračoval čtyřicítku, místní obyvatelé a sousedé ho přesvědčili, aby po vzoru řezbářské Pradědovy galerie U Halouzků v Jiříkově u Rýmařova vytvořil v centru Ostravice dřevěné městečko, které na pronajatém pozemku pojmenoval Galerie dřevěných soch. Od června 2017, kdy byla galerie otevřena, se rozsah exponátů zdvojnásobil a jejich počet dnes překračuje stotřicítku. Nejnovějšími přírůstky jsou postavy z říše zvířat, kmotra liška, opice a lvíce.

► Jiří Sachr

Co vás k řezbářství přivedlo?

Byla to vlastně náhoda. Ve školce, kterou tehdy navštěvoval starší syn, měly děti v zahradě postaveno indiánské týpí, kde si hrály. Aby byla iluze indiánské osady dokonalá, požádala mě ředitelka školky, jestli bych dětem nezkusil vyřezat totem. Pustil jsem se s vervou do toho a podle všech ohlasů se jim líbil, později ho nahradil ještě další.

Byla to vaše první práce se dřevem?

Takového rozměru určitě ano. Začínal jsem tvořit se zubní vrtačkou. S její pomocí jsem vyřezával obrázky a různé motivy do dřevěných parožů. Oproti dnešku, kdy už je to více než z devadesáti procent práce s motorovou pilou, šlo hlavně o detail. Po úspěchu s totemem ve školce jsem vytvořil zvoníčku pro jednu známou, následovala socha koně a přibývaly další...

Přišel úspěch v soutěži řezbářů v Rožnově pod Radhoštěm. To vás jistě povzbudilo...

S loveckým motivem jsem vyhrál první místo v mezinárodní soutěži Rožnovské letokruhy. Ten úspěch a podpora lidí v mém okolí mě nasměrovaly k tomu, že jsem se své zálibě začal věnovat naplno.

Vyřezával v rodině už někdo před vámi?

Ke dřevu jsme měli doma vždycky blízko, ale řezbářství jsem se začal věnovat až já. Otec je stolař, doma máme dílnu a já ho při práci často pozoroval. Po vyučení na učilišti ve Frýdku-Místku jsem dvacet let pracoval s koňmi a později s traktorem při těžbě a přibližování dřeva v okolních lesích, takže dřevo a jeho vůně mě provází celým mým životem.

Učil vás někdo řezbařině? Absolvoval jste uměleckou školu?

Jsem samouk, žádnou výtvarnou školu ani řezbářský kurs jsem nikdy nenavštěvoval. Od malička mě bavilo kreslení, častokrát jsem maloval koně, které jsme měli doma a s nimiž jsem později pracoval. Jejich anatomie a pohyb se mi dostaly pod kůži a já si začal všimnout i dalších zvířat. Miluji jejich chůzi, cval, běh, ptačí let... Snažím se tu dynamiku pohybu přenést i do svých děl. Je to náročnější na výrobu, sochy jsou pak skládány i z více kusů dřeva, ale výsledek stojí za to. Větší kusy musíte nastavit, sešroubovat a vyvažovat, ta kulatina vás limituje. Když se tu po zahradě rozhlédnete, je to vidět. Statické sochy tvořím nerad, ale i ty jsou zde zastoupeny.

Jak časově náročná je příprava a práce na jedné soše?

Nedá se to takto určit, hodně záleží na mém rozpoložení. Je také rozdíl, zda pracujete na malém nebo dvoumetrovém objektu. Není to závod na čas...

Se kterým druhem dřeva nejraději pracujete a proč?

S ohledem na to, že dřevo má svou omezenou životnost a exponáty zde máme umístěny celoročně ve volném prostoru, část už začíná podléhat hnilobě, a tak jsou staré kusy z lipového, topolového a javorového dřeva nahrazovány novými z tvrdších materiálů. Pro mé účely je ideální dub, který je ale nejméně dostupný. V současnosti pracuji také s jasanem.

Kde ještě mimo Ostravici můžeme vidět vaše sochy a jsou i na prodej?

I když máme otevřeno celoročně, samotný provoz galerie by mě neuživil. Značná část mé práce je tak tvořena na zakázku a moje sochy mají už předem daného majitele. Jsem ale rád, když se stávají součástí veřejného prostoru. Nedávno jsem dokončil Krakonoše do

Motorová pila má na výrobě nové sochy devadesátiprocentní podíl.

Foto | Jiří Sachr

nám opakovaně vraceli, říká řezbář Luděk Vančura

Špindlerova Mlýna, chybí mi ještě vyrobit krále, abych zkompletoval betlém, který bude umístěn v Říčanech. V Dražicích se tamní starosta chlubí, že má nejkrásnějšího vodníka v povodí Berounky.

Nezůstávám ale nic dlužen svému rodnému kraji. Biskupské lesy mají studánku s rysem na Hukvaldech a spoustu svatých Hubertů do kapliček. Uprostřed Janovic je socha Ondráše a ostravičtí hasiči mají ode mě svatého Floriána. Na vstupu stezky Valaška na Pustevnách je umístěno mé dosud největší sousoší medvěda, jelena, rysa, lišky, tetřeva a orla, snažil jsem se do něj dostat maximum beskydské zvěře. Jedná se o moje zatím nejnáročnější dílo. Přehradu Šance střeží vodník a v ostravské zoo můžete vidět pěti pohanských bohů a bohyň Svaroga, Svantovíta, Peruna, Ladu a Živu, které doplňuje plastika se symbolem kolovratu. Další betlém putoval do rodinného areálu Skalka u Ostravy, kde jsem už předtím vyřezával divočáky a veverka do dětského bludiště. S majitelem jednáme o dlouhodobější spolupráci.

Vodník, čarodějnice nebo kmotra liška? Jak se rozhodujete, co bude znázorňovat další vaše dílo?

Je rozdíl, zda vás svazuje zadání objednavatele nebo jde

o takzvanou volnou tvorbu. Uvedu příklad zakázky slovanských bohů pro ostravskou zoo, kdy jsem pracoval s konkrétním požadavkem, které bájné postavy mají sochy představovat. Není pro mě těžké sochy vyřezat, daleko více času jsem věnoval předchozí přípravě. Nastudoval jsem si četbou jejich příběhy, zapojil vlastní fantazii, abych v konečné podobě nikoho nekopíroval. Dalo fušku uhlídat si proporce obou krásných bohyň. Lada byla bohyně lásky, jara, manželství, setby a orby, Živa zase bohyně plodnosti, úrody a života. Obě musely být ztvárněny jako krásné, éterické bytosti, tam hrál významnou roli každý detail, každý centimetr. Perun, ohyzdná babice nebo drak se tvoří podstatně lépe, nesvazuje vás ta nadpozemská krása, kterou měly obě bohyň oplývat. Doufám, že se to podařilo... (úsměv)

Ani u volné tvorby nemám nikdy předem jasno o konečné podobě dřevěné kulatiny. Procházím se po lese, nasávám jeho atmosféru a hledám inspiraci. Ve chvíli, kdy zajedu lištou motorové pily do dřevěné masy, je ale rozhodnuto. Předem nemám připraven žádný plánec, kresbu či skicu, vše mám uloženo v hlavě. Svou představu pak v reálném čase zhmotňuji do finální podoby.

Přestože pracujete na komerčních zakázkách, i galerie se dále rozrůstá. Jak to stiháte?

Ostravice je moje srdeční záležitost. Nechci dopustit, aby galerie stagnovala a její návštěvníci zde nacházeli jen stále stejné, už okoukané exponáty. Musí tu pro ně být vždy něco nového, bez toho by je nic nemotivovalo k další návštěvě. Svůj čas tak musím rovnoměrně rozdělovat mezi práci na zakázkách, které mi přinášejí obživu, a těmi, které vytvářím pro své potěšení a rozvoj galerie.

Stává se, že se vzdám finančního zisku a sochu určenou původně k prodeji si ponechám. To je třeba příběh domácího skřítky Dobbyho z knihy o kouzelníkovi Harrym Potterovi, kterého jsem původně vyráběl pro jednoho zákazníka. Když byl hotový, zalíbil se mi natolik, že jsem se rozhodl si jej ponechat. Dobby se stal ozdobou galerie a děti se s ním fotí raději než třeba s babou Jagou ve vstupní části areálu, která měla stejný osud.

Jistě je pro vás důležité vědět, jak se vaše sochy líbí návštěvníkům. Mluvíte s nimi?

Hosté mají možnost vepsat své pocity a vzkazy do návštěvní knihy. Řeknu vám, je to balzám na duši. Vždy, když na mě usedne splín a deprese, vezmu některý

Luděk Vančura se narodil 6. července 1974. Vyučil se ve Frýdku-Místku chovatelem hospodářských zvířat. Dvacet let pracoval v lese při těžbě a přibližování dřeva, dnes už se věnuje pouze řezbařině. Jak dokazuje množství jeho zvířecích soch, dalším jeho velkým koníčkem je myslivost. Žije v Ostravici, je ženatý, otcem dvou synů Jakuba a Vítky.

z dvaceti svazků, které už mám u sebe doma, a pročítám si zápisky a povzbuzení, které mi přichází zanechal. Až bude zcela popsána současná třidvacátá kniha, usednu v dílně a chronologicky den po dni si ji budu pročítat. Je to už takový můj rituál.

Co bude dále, jaké máte plány do budoucna?

Veškeré plány a vize o budoucnosti mám spojeny s rozvojem ostravické galerie. Rád bych na tomto místě vytvořil největší galerii objektů ze dřeva v Beskydech. Prostor pro instalaci desítek dalších nových soch pozemek biskupské zahrady stále nabízí. Nejdůležitější je, aby se lidem pořád líbily, nacházeli zde zklidnění a inspiraci uprostřed neustálého shonu, kterým jsme obklopeni. Aby se k nám stále rádi vraceli... ■

Beskydské šelmy mají v tvorbě Ludka Vančury své pevné místo.

Postavy králů budou ozdobou betlému v Říčanech.

Foto | 2x Jiří Sachr

NA NAVŠTĚVĚ

MALEBNÝM JABLUNKOVEM

V OKRESE FRÝDEK-MÍSTEK NÁS PROVEDE PETR GAWLAS

Služby ve městě

Kam pro informace?

Poskytování informací o zajímavostech, dopravě, ubytování a kulturním i sportovním vyžití ve městě a okolí má na starosti jablunkovské informační centrum. Kromě toho zajišťuje propagaci města a regionu – zpracování průvodců, katalogů apod., prodej map, suvenýrů, pohlednic a vstupenek na kulturní a sportovní akce přes prodejní síť Ticketportal a TicketArt. Sídlo Mariánské náměstí 1., Jablunkov. Rychlý kontakt 558 358 013 www.jackijablunkov.cz

Historické náměstí, památný kostel, měšťanské domy i radnice, neobyčejné zvyky a tradice a všude kolem svěží přírodní scenérie Beskyd. Tím vším se pyšní malebný Jablunkov, nejvýchodnější město České republiky.

Jablunkovem a jeho úchvatným okolím nás tentokrát provedl jeden z významných rodáků Petr Gawlas. V Jablunkově prožil krásné dětství, byl místostarostou města Jablunkova (2010–2014), senátorem PČR (2010–2016), zastupitelem města Jablunkov (2002–2018) zastupitel a člen zastupitelstva Moravskoslezského kraje (2008–2012). V současnosti působí jako projektový manažer a věcný garant projektů pro Ministerstvo práce a sociálních věcí, externí poradce Senátu Parlamentu ČR. Čím je podle něho město a jeho okolí výjimečné?

Výjimečné Trojmezí

Jablunkov vás přivítá krásným historickým náměstím, kterému vévodí socha Immaculaty a kostel Božího Těla. Dominantou tohoto centra je také na rohu čnici nejstarší, tzv. Knižecí dům, který se v současné době symbolicky mění v muzeum, jež návštěvníkům představí bohatství

zdejšího regionu. „Muzeum ponese příznačné pojmenování – Muzeum Trojmezí, čímž přesně vystihuje náš kraj. Trojmezí totiž leží nedaleko nad městem, v obci Hřčava, kde se stýkají hranice Čech, Slovenska a Polska. I proto je naše město tak specifické, a to nejen geograficky. Mísí se zde tři národnosti, tři kultury, tři jazyky, tři názory, které je často důležité ve spolupráci propojit v jeden. A to se často díky přehraničním projektům, které rozvíjejí region, daří. Pospolitost se ukazuje také v česko-polském školství, kde vedle českých vzdělávacích institucí máme na území Těšínského Slezska 32 mateřských, 25 základních a 5 středních škol s dvojjazyčným vzděláváním,“ uvádí Petr Gawlas, který rodný kraj miluje. „V beskydských lesích, které město obklopují, jsem jako kluk s kamarády trávil celé dny a stavěl bunkry, ve škole se láska ke zdejší úchvatné krajině, rázovitým lidem i neobyčejným zvykům prohloubila a nadobro jsem si nejvýchodnější kout naší

země zalíbil i díky mé ženě, se kterou jsem zde vychoval dnes již dvě dospělé děti,“ zavzpomínal významný rodák.

Krásna, kam se podíváš!

Srdcem Jablunkova je bezesporu Mariánské náměstí, které „okysličuje“ vsudyprítomná beskydská příroda. „Tou nejraději projížďím na kole po bohaté síti cyklostezek, které vás doveďte například do jednoho z největších pralesů v Česku, Pralesna Mionší v Dolní Lomné. Krásný je také pohled na okolí z nejvýchodnějšího bodu republiky v obci Bukovec, kde za svitání spatříte slunce nejdříve v celé republice, dokonce o necelou půlhodinku dříve než v nejzápadnější obci Krásná,“ popisuje Petr Gawlas zdejší turistický ráj s tím, že ač se zdá, že je Jablunkov schován až v samotném cípu naší republiky, jednoduše se sem dopraví i lidé z Prahy. „Doprava, především ta železniční, a jednoduché spojení po trati byly během mé práce v Senátu mou prioritou. Jsem rád, že se díky jednomu ze soukromých dopravců podařilo náš malý a přeci tak významný region spojit se srdcem Evropy,“ dodává Petr Gawlas.

**Kroužkujte kandidáta
z našeho regionu
na šťastném čísle 7**

Petr Gawlas
Váš kandidát
na šťastném čísle 7

Dyslektik neznamená hlupák

Možná to také důvěrně znáte. Navzdory krásným větám, které čtete ve studijním plánu svého dítěte, je realita taková, že jeho handicap ve škole skoro nikoho nezajímá. Dyslektik, dysgrafik nebo snad jiná porucha učení? Pro někoho může být toto dítě prostě hlupák, který pomalu čte a ještě pomaleji chápe.

► Iva Nováková

Je to začarovaný kruh. Vaše dítě se doma učí dlouhé hodiny, ovšem výsledky ve škole tomu rozhodně neodpovídají. Jako by vůbec nechápalo, co čte, natož aby dokázalo text někomu přetlumočit. Nakonec vám nezbude nic jiného, než denně nastudovat několik předmětů a znovu je dítěti odvykládat. Což o to, pokud trénujete na pozici učitele v základní škole, není to na škodu. Jsou-li vaše ambice přece jen trochu jiné, zřejmě vás několikahodinová denní ztráta zrovna nadšením nenaplňuje...

„Míša je těžký dyslektik, dysgrafik, dyskalkulik s diagnózou LMD. Těžko se soustředí, trpí poruchou chování a učení. Vyzkoušeli jsme všechny možné

prostředky – terapie, domácí učitele atd. – bohužel s chabým výsledkem.

A najednou se stal zázrak; objevili jsme BASIC a učitelku, která má výjimečné schopnosti. Během letního intenzivního kurzu se Míša zlepšil zázračně: plynule si čte, ve psaní používá diakritiku, kterou dříve úplně opomíjel.

Největší radost mi udělal, když jsem ho po cca dvou týdnů terapii našla doma s knížkou v ruce, kterou neodložil přes hodinu a přelouskal prvních třicet stran. Teď vidím syna spokojeného, šťastného. Děkujeme!!!“

Renáta N.
(Frýdlant nad Ostravicí)

Desítky stránek popsaných podobnými vzkazy jsem četla jako ve snách. Že by opravdu existovala alternativa denního únavného

doučování? Zní to skoro jako zázrak. Rozhodně po těch letech, co doma bojujeme s poruchou učení.

Usměvavá lektorka mi vysvětluje, že Studijní centrum Basic, (www.basic.cz) pomáhá dětem a studentům jakéhokoliv věku zvládat problémy se čtením, psaním či pravopisem pomocí specializovaného individuálního doučování. Na základě dosavadních výsledků se zdá, že i tyto děti mají šanci zařadit se mezi úspěšné studenty a zajistit si tak uplatnění v životě.

No, nebudu přehnaný optimista, který věří, že si tento program najde v dohledné době cestu do našich základních škol. Ale díky bohu, my si můžeme najít cestu k němu. ■ pr

Oprava mostu omezuje provoz

Řidiči projíždějící Frýdkem-Místkem se musejí obrnit další trpělivostí. Až do konce října bude omezen provoz Koloředovského mostu kvůli opravě dvou jízdních pruhů ve směru do Frýdku. Oprava je podle potřeby svedena vždy do jednoho směru.

Opravy se týkají zejména kovových částí mostního objektu, jde o práce údržbového charakteru, které mají zajistit, že most bude v dobré kondici několik let bez problémů sloužit svému účelu. Na mostě je snížena rychlost na 30 kilometrů v hodině. V místě oprav není možné použít ani chodník. Chodci mohou využívat chodník na druhé straně mostu. ■

INZERCE

ZVLÁDNĚTE POTÍŽE S UČENÍM

REŠÍME:

- NECHUŤ K UČENÍ, NEDOSTATEK SOUSTŘEDĚNOSTI
- POMALÉ ČTENÍ, NEČITELNÉ PÍSMO
- PROBLÉMY S I/Y
- POTÍŽE S MATEMATIKOU
- ŠPATNÉ ZNÁMKY
- PORUCHY UČENÍ, DYSLEXIE, DYSGRAFIE...

ZAVOLEJTE A DOMLUVTE SI BEZPLATNOU INFORMAČNÍ SCHŮZKU

603 542 465

Studijní centrum BASIC
Prokopa Holého 400
738 01 Frýdek-Místek

BASIC = DO ŠKOLY I DO ŽIVOTA S ÚSMĚVEM

FMP 1802/01

**STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
OBCHODNÍ AKADEMIE
JAZYKOVÁ ŠKOLA
FRÝDEK-MÍSTEK**

- ✓ Strojírenství
- ✓ Technická zařízení budov
- ✓ Technické lyceum
- * všeobecný technický základ
- * výborná příprava na VŠ

- ✓ Informační technologie
- ✓ Obchodní akademie
- ✓ Ekonomické lyceum
- ✓ Veřejnosprávní činnost

Jsmo POJFM! Jsmo škola, která spojuje!

jistota uplatnění pro techniky i ekonomy
vysoká podpora výuky cizích jazyků
nadstandardní úroveň vybavení a spolupráce s firmami
dlouhodobě výborné výsledky u maturitní zkoušky
škola s vysokou přidanou hodnotou
certifikáty – CISCO, Autodesk, ECDL, FCE, CAE
rozsáhlá mimoškolní činnost, Klub anglického divadla
odborné praxe studentů v zahraničí v rámci Erasmus+
výuka odborných předmětů v angličtině – CLIL
bezplatné kurzy přípravy k přijímacím zkouškám

web: www.pojfm.cz, email: skola@pojfm.cz,
FB: @pojfm, tel: 558 406 111

Dny otevřených dveří: 2. 11. a 4. 12. 2021

POJFM

Príspevková organizace
Město Frýdek-Místek

FMP 1779/02

DIVADLA

Nová scéna Vlast

3. 10., 15:00 **Zlatovláska**
Pohádka pro děti od tří let. Uvádí: Divadlo Pohádka Praha.
10. 10., 15:00 **Houbařská pohádka**
Pohádka pro děti od tří let. Uvádí: Divadélko Koloběžka.
17. 10., 15:00 **Jak víla Morovláska splnila tři přání**
Pohádka pro děti od tří let. Uvádí: CziDivadlo Praha.
21. 10., 19:00 **Transky, body, vteřiny**
Nová hra T. Dianišky inspirovaná skandální osudem československé atletiky, rodačky z nedalekého Paskova, jejíž sportovní úspěchy byly vymazány z naší novodobé historie. Účinkují: J. Buryšek, P. Gajdošíková, M. Matulová, V. Říha, M. Cimerák.
24. 10., 15:00 **O chaloupce z perníku**
Veselá činoherní pohádka pro děti od tří let. Uvádí: Divadlo KAPSA Andělská hora.
31. 10., 15:00 **Halloweenská zábava**
Taneční a soutěžní program pro malé i velké. Masky a lampiony jsou vítány! Hraje: Divadlo Kejkle.

Divadelní klub D.N.A.

7. 10., 19:00 **Čaj s Milanem**
Jednoaktová komedie zavede do příjemného kavárenského prostředí, ve kterém bude svým koncertem pokračovat M. Štátný. Hrají: J. Valentová, Z. Omelková, M. Barták. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.
14. 10., 19:00 **A do pyžama!**
Situační komedie plná zmatků, záměn a nedorozumění. Hrají: L. Lednický, L. Šodková, V. Neumayerová, Z. Omelková, T. Vojtkovský, V. Jaroš. Uvádí: Divadelní soubor D.N.A.
23. 10., 16:00 **Bez opony**
Divadelně-hudební festival. Program na www.klubdna.cz

Divadlo Čtyřlístek

9. 10., 15:00 **Příhody medvídků Ťupínka I.**
Loutková pohádka pro děti od tří let. Hraje: DUO – Divadlo u Ostravice F-M.
9. 10., 19:00 **Dům tety Agáty**
Komedialní detektivka. Hraje: Divadelní soubor KuKo F-M.
23. 10., 15:00 **Květuška a ježibaba**
Činoherní pohádka s písničkami pro děti od tří let. Hraje: DS KuKo F-M.
23. 10., 19:00 **V dobrém i ve zlém**
Komedialní příběh o neobyčejně obyčejném manželství. Hraje: Divadlo Stará aréna Ostrava.

KINA

Nová scéna Vlast

4. 10., 16:00 **Není čas zemřít**
4. 10., 19:00 **Festival pana Rifkina**
6. 10., 10:00 **Bio senior: Muž se zaječím ušima**
6. 10., 17:30 **Oroslan**
6. 10., 20:00 **Karel**
8. 10., 16:30 **Karel**
8. 10., 19:00 **Titan**
9. 10., 15:00 **Mýši patří do nebe**
9. 10., 17:00 **Mainstream**
9. 10., 19:00 **Karel**
10. 10., 17:00 **Minuta věčnosti**
10. 10., 19:00 **Miluj svého robota**
11. 10., 16:30 **Karel**
11. 10., 19:00 **Miloval jsem svou ženu**
12. 10., 17:00 **Sněžit už nikdy nebude**
12. 10., 19:00 **Drazí soudruzi**
13. 10., 10:00 **Bio senior: Deníček moderního fotra**
13. 10., 17:00 **Není čas zemřít**
13. 10., 20:00 **Karel**

16. 10., 15:00 **Bijásek: Tlapková patrola ve filmu**
20. 10., 10:00 **Bio senior: Zátopek**
20. 10., 20:00 **Duna**
27. 10., 10:00 **Bio senior: Králíček Petr bere do zaječích**
30. 10., 15:00 **Bijásek: Dračí země**
- Další program na www.kulturafm.cz**

KONCERTY

Národní dům

4. 10., 19:00 **Pavel Šporcl: Paganiniana Tour 2021**
Program koncertu vychází z nahraných skladeb desky Paganiniana, jejíž skladby patří k nejtěžším v sólovém houslovém repertoáru a jsou výsadou jen hrstky světových houslistů.

Zkušebna Art Club (Heydukova ul.)

8. 10., 20:00 **Přátelé Dr. Melouna + Yellow Sock**
9. 10., 20:00 **Dobyččí mor + Inception of Fall + Blankvers**
15. 10., 20:00 **Dazzer**
16. 10., 18:00 **Rave to Heaven**
22. 10., 20:00 **F-M Band**
23. 10., 20:00 **Přítel Belial + Soul Massacre + Khatano**
29. 10., 20:00 **DnB + Acid Tekkno**
30. 10., 20:00 **Elektrick Mann + Support**
- Klub se otevírá v 18:00 hodin.**

Klub Stolárna

8. 10., 20:00 **Ondřej Ruml & Jazz Quintet – Jdeme na Ježka**
8. 10., 22:00 **Jazz & BEYOND jam band**
9. 10., 19:00 **BARDO: Sisa Fehér & Vladko Mikláš**
9. 10., 21:00 **Brian Charette Trio**

Hudební klub Stoun

9. 10., 21:00 **Monkey Business**
Koncert nejlepší české funky kapely v rámci tour „Dvacet dobrý, ale voko bere“.

Kino P. Bezruč

13. 10., 19:00 **Olympic Permanentní tour 2020**
Jedinečný koncert nestárnoucí rockové legendy české hudební scény.

Národní dům

14. 10., 19:00 **České saxofonové kvarteto**
Kvarteto se prezentuje několika typy programů, ve kterých uplatňuje žánrovou rozmanitost svého repertoáru. V obsazení soprán, alt, tenor a baryton saxofon tak představuje saxofony v hudbě klasické, jazzové, ale netradičně i ve spojení se stepem nebo zpěvem.

Kulturní dům Frýdek

27. 10., 20:00 **Horkýze Slíže**
Vystoupení slovenské legendární kapely.

Historický sál ZUŠ

26. 10., 19:00 **Trio DuBois**
Ojedinelý ansámbl složený ze tří dřevěných dechových nástrojů. Účinkují: I. Venyš – klarinet, J. Thuri – hoboj, M. Petrák – fagot.
4. 11., 19:00 **Okouzlení Antonínem Dvořákem**
Program k významnému 180. výročí narození A. Dvořáka.

Kino Vlast

5. 11., 19:00 **Big BLAST! Band**
Big band z Frýdku-Místku se tentokrát spojil s ostravskými tanečníky z Jazz Monkeys, protože swing je nejen hudba, ale také tanec.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

- do 31. 10. **Příroda štětcem Ludvíka Kunce**
Doprovodná výstava k expozici Beskydy – příroda a lidé. L. Kunc byl známý ostravský výtvarník, zoolog, publicista a především jeden z nejvýznamnějších ochránců divoké přírody u nás.
- do 7. 11. **FM Salon 2021**
Unikátní příležitost spatřit díla známých i neznámých frýdecko-místeckých umělců na jednom místě. Jednotliví umělci představí svou tvorbu prostřednictvím vybraných výtvarných děl.
- do 21. 11. **Grafická tvorba Leopolda Parmy**
Připomínka výročí 130 let od narození „Krajináře Beskyd“, fotografa, grafika, malíře a kantora.

Kino Vlast

- do 22. 10. **Robert Golán: Ecce Homo**
Výstava doprovázející film Oroslan. Vernisáž se koná 6. 10. od 17 hod., poté následuje projekce filmu s debatou.

Galerie Věž

- do 31. 10. **Medotekoucí**
Autorská dvojice T. Kurečka, T. Dvořáková přináší pohled na téma rituálního oděvu.

Obchůdek ADRA (ul. Hlavní 2326)

- do 31. 10. **Taškaření ve výložce**
Výstava ručních prací uživatelů organizace Žirafa-Integrované centrum F-M.

Budova bývalé Moravia Banky

- do 31. 10. **Architekt F≈M: Studentské projekty 2**
Vernisáž výstavy se koná 6. 10. od 17:30 hod.

Knihovna F-M, Ústřední knihovna Frýdek

- do 29. 10. **Zahranční knihovny očima knihovnic**
Výstava fotografií K. Hartmanové a R. Kovářové.

Centrum aktivních seniorů (ul. Anenská 2477)

- do 31. 10. **Můj barevný svět**
Různé malířské techniky, převážně olejmalba, akryl, pastel, ale také kvaš, akvarel a tuš. Autorka M. Ježková ve své tvorbě vyjadřuje nejen lásku k přírodě, zvířatům, ale ráda zachycuje postřehy a prchavé momenty lidských postav.

Baška, knihovna

- do 6. 10. **Baška objektivem Lukáše Valeriána**

Hukvaldy, rodný dům L. Janáčka

- do 31. 10. **Na hodině (ba)letu**
Autorská výstava obrazů a básní Aleny Pončové.

OSTATNÍ

Kino Vlast

7. 10., 19:00 **Adéla Elbel: První poločas rozpadu**
Stand-up komička a moderátorka A. Elbel žije život, jak nejlíp dokáže. Ale protože to občas zas tak dobře nedokáže, dala vzniknout svému novému 80minutovému speciálu, ve kterém mluví o tom nejpodstatnějším – tedy sama o sobě.

TIC F-M, Zámecké náměstí13. 10., 15:30 **Technotrasa**

Poznejte Frýdek-Místek v dobách, kdy byl na svém vrcholu textilní průmysl, který ho proslavil. Seznamte se s vývojem textilnictví v našem dvojměstí. Průvodkyně: K. Švarcová. Akce se koná za každého počasí, nutná rezervace na pobočkách TIC.

Kino P. Bezruč23. 10., 10:00 **Míša Růžičková**– **Minidiskoteka v cirkuse**

Představení je vhodné pro děti od dvou let, během něj jsou děti zapojovány do písniček.

Národní dům21. 10., 18:30 **Povídání v Zeleném baru**
s **Alenou Oberfalzerovou**

O posvátných místech v mongolské krajině, nomádkém vnímání světa a zvláštnostech mongolského jazyka i tradiční mongolské společnosti s etnologičkou A. Oberfalzerovou.

Městská knihovna F-M, pobočka Místek5. 10., 17:30 **Všechny krásy**
světa **J. Seiferta**

Připomínka 120. výročí narození a 35. výročí úmrtí básníka, spisovatele, novináře a překladatele.

7. 10., 16:30 **Beseda o náhradní**
rodinné péči

Beseda je určena pro širokou veřejnost a těm, kteří zvažují, že nabídnou domov dítěti, které nemůže vyrůstat ve své rodině.

8. 10., 18:00 **Arnošt Vašíček**

Nová přednáška A. Vašíčka představuje záhady ze světa i ty, které máme na dosah ruky.

12. 10., 18:00 **OMÁN**

Beseda cyklocestovatele R. Čížka o zážitcích z 1500 km dlouhé bikepackin-gové sólo výpravy napříč Ománem.

Frýdecký hřbitov20. 10., 15:30 **Tajemství frýdeckého hřbitova**

Netradiční komentovaná prohlídka, přijďte si při setmění poslechnout vyprávění nejen o tajemství frýdeckého hřbitova, o osudech významných frýdecko-místeckých osobností, ale také o tom, jak se pohřbívalo v dobách minulých, či o firemní kamenické produkci. Nutná rezervace na pobočkách TIC.

Frýdecký zámek7. 10., 16:30 **Retro silniční a závodní kola**

Prezentace a malá výstava přiblíží klasická silniční a závodní kola, postavená na ocelových rámech, která nebyla vyrobena na dálném východě.

14. 10., 16:30 **Veřejný prostor ve Frýdku-Místku**

Prezentace přiblíží řadu historických památek a uměleckých děl, včetně novodobých realizací (např. plastiky a drobné realizace F. Juráně, V. Kocycha, O. Fidircha, M. Rybičky a dalších autorů).

21. 10., 16:30 **Proměny Frýdku a Místku**
na historických záběrech

Přednáška a doprovodná prezentace přiblíží proměny různých míst města na historických a současných záběrech. Další část z dlouhodobého cyklu přednášek o městě.

22. 10., 18:00 **Večerní prohlídka zámku**

Přijďte i vy zažít již tradiční, ale přesto neuvěřitelně večerní prohlídku frýdeckého zámku při svitu svíček. Pracovníci muzea se stanou herci a zpestří vám večer pohádkovým příběhem.

Restaurace Carbon (ul. Pionýrů 1757)

9. 10., 14:00 **Beskydský slavík**

Pěvecká soutěž, přihlásit se může každý ve věku 13 až 23 let, kdo si myslí, že umí aspoň trochu zpívat. Více na www.beskydskyslavik.cz

Faunapark9. 10., 16:00 **Olé ve stodole**

Navazujeme na Reného veleúspěšný workshop pod pergolou Faunaparku.

10. 10. **Pro maminky, pro tatínky**
malujeme na kamínky

Workshop malování na kamínky.

13. 10., 18:00 **Jak nám chátal Frýdek,**
než jsme si jej zbourali

Komentovaná projekce historických fotografií z let 1950–1960 ve stodole Faunaparku.

15. 10., 12:00 **Duše na dlani**

Osvětová akce ukáže, že lidé s duševní nemocí jsou schopni žít plnohodnotný život. Často jsou kreativní, mají talent i zajímavý vnitřní svět.

17. 10., 16:00 **Po stopách lichožroutů**

Držte si ponožky a přijďte si zahrát hru ve Faunaparku.

Muzeum meteoritů, náměstí Svobody 3311. 10., 16:00 **Co je to meteorit?** Přednáška pro děti.12. 10., 17:00 **Co je to meteorit?**15. 10., 17:00 **Co je to meteorit?**26. 10., 17:00 **Vznik a vývoj sluneční soustavy**

Přednášky předního sběratele meteoritů Tomáše Vruba.

Hrad Hukvaldy9. 10. **Strašidelný hrad Hukvaldy II.**

Bytosti z podsvětí, nadpřirozena a strašidla opouštějí tajně úkryty a ukazují své pravé tváře. Noční prohlídka, šermířské souboje a ohňová show.

16. 10. **Putování po stopách středověku**

Ukázky z každodenního života v období středověku.

23. 10. **Pohádkové Hukvaldy**

Pohádky a pověsti v doprovodu průvodce pro děti.

INZERCE

Předpovídáme cenovou níži.
Internet se slevou
napořád!

Nordic internet N+ je stabilní,
bez závazků a bez limitů.

**ČASOVĚ
OMEZENÁ
AKCE**

Nordic telecom
Překvapivá volnost

Akce platí do 31. 10. 2021. Více na www.nordictelecom.cz

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Slavěna Jurčíková

Ulice P. Cingra

Ve frýdecké Nové Osadě lidově zvané Berlín se nachází malá ulice P. Cingra. Pojmenována je po sociálnědemokratickém politikovi a novináři. Petr Cingr se narodil 12. května 1850 v Hudlicích (okres Beroun). Zde také vystudoval obecnou školu, poté pracoval jako nádeník a dělník. Během svého pobytu v Sasku vstoupil do německé sociální demokracie a odborové organizace. Stal se jedním z hlavních protagonistů dělnického hnutí v českých zemích. Zkušenosti z Německa využil při organizování dělnických odborů na Berounsku a Ostravsku. Do Ostravy se přestěhoval v roce 1893. Organizoval zde dvě velké dělnické stávky, byl předsedou hornicko-hutnického spolku Prokop založeného v roce 1893. Pracoval jako publicista, začal vydávat první hornický časopis Na zdar a časopis Odborné listy.

V roce 1897 se stal poslancem říšské rady. Od roku 1911 zastupoval v radě stranu sociálnědemokratických centralistů, kteří odmítali rozdělování sociálnědemokratického hnutí podle národností. Po roce 1918 byl zvolen poslancem Prozatímního národního shromáždění a v roce 1920 se stal senátorem.

Zemřel 4. listopadu 1920 ve Vídni. Pohřeb měl v Ostravě, dle dobového tisku se jej zúčastnilo na sto tisíc lidí. Přijeli představitelé československého státu a armády, zástupci rakouské, polské i židovské sociální demokracie, delegace městských samospráv Brna, Olomouce a Opavy, kladenští havíři a mnoho dalších. Všechny továrny a závody přerušily provoz, obchody a živnosti měly zavřeno. Po smutečních projevech zazpíval dělnický pěvecký sbor z Vítkovic a následně se rozezněly sirény ostravských dolů a hutí. Cingrův pohřeb nakrátko uklidnil i politické a národnostní spory. Pohřben byl na hřbitově

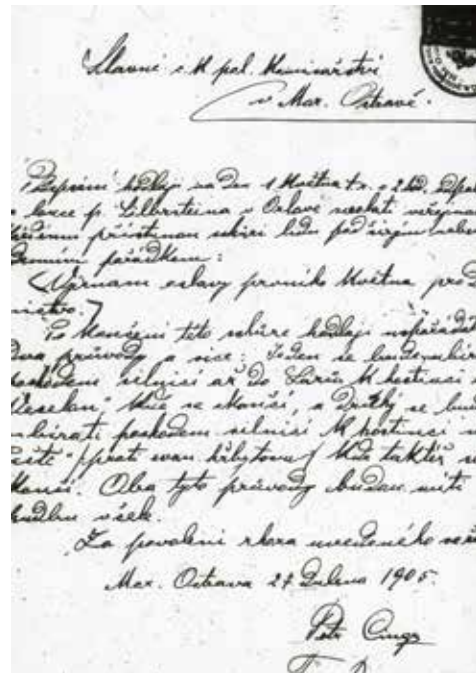

Foto | 2x Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

v Moravské Ostravě, po jeho zániku byl jeho náhrobek přesunut na Ústřední hřbitov ve Slezské Ostravě. ■

INZERCE

**UŠETŘETE ZA OKNA I ENERGIE.
POPTEJTE NOVÁ OKNA I DVEŘE
ZA VÝHODNÉ CENY**

Ceny materiálů neustále rostou. Proto nečekejte a poptejte nyní okna a dveře na míru za výhodné podzimní ceny.

Akce platí do 31. 10. 2021

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA ostrava@pramos.cz, 775 591 346
OPAVA opava@pramos.cz, 775 591 357
NOVÝ JIČÍN novyjicin@pramos.cz, 775 591 361
800 100 111, více na www.pramos.cz

PRAMOS

FMP 1811/01

**SBĚRNÉ DVORY
S.R.O.**

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

FMP 1710/07

POMŮCKA: PIE. SAUR. TORR. UP	ASUSKÝ SOKOLIK	MĚKKÝŠÍ SULITOU		STAVBY SILNIC A ŽELEZNIC ZKR.	ŘÍMSKÝCH 1005	KAZAŠSKÉ POHOŘÍ		DĚTSKÝ POZDRAV	INICIÁLY HERCE VOJTKA	OZNAČENÍ MOUKY	CITOSLOVCE VRČENÍ	INICIÁLY HERCE SEVČÍKA	OVOCE PŮVODEM Z ČINY	STROMO-RADÍ	VÝZVA K ZAHÁJENÍ SOUBOJE		AMERICKÁ POPOVÁ ZPĚVAČKA	PACH			
INICIÁLY MODELKY PRACHÁROVÉ			TEXTOVÁ ZPRÁVA ZKR.					PROHLÁSIT STAV BEZ SVĚTLA									POSLEŽE				
LITERÁRNÍ LISTY ZKR.			1. DÍL TAJENKY SPZ PRAHY														VRSTVA OSOBNOSTI BYV. JEDN. TLAKU				
VELKÉ MNOŽSTVÍ					SCHOPNOST ODPOR VŮČI NĚČEMU			FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT měsíčník do každé poštovní schránky				POCTIVÉ									
KOLÁČ ANGLICKY				DRUH PAPOUŠKA SPZ KLATOV									INICIÁLY HERCEKY JANŽUROVÉ			ŽLUTOHNĚ- DĚ BARVIVO DRŽENÍ ZVÍŘAT					
	SDRUŽENÍ RODIČŮ A PŘÁTEL ŠKOLY ZKR.	ROZHLASOVÉ VLNÝ SLED JÍDEL PŘI HOSTINĚ				TĚLOCVIČNÝ PRVEK	NA ONOM MÍSTĚ							PODSVINČE	CITOSLOVCE CHRÁPÁNÍ NÁSOBICÍ ZNAMÉNKO					ČESKÝ HEREC KAREL ???	ANGLICKÁ JEDNOTKA HMOTNOSTI
INICIÁLY REŽISÉRA MOŠI			PISEMNA ZKOUŠKA HLÍNA											VODNÍ PTÁK DOLEJI							
ZALOHA								NAHORU ANGLICKY	POSLEŽE	OBCHODNÍ DUM ZKR.	ČIVA INICIÁLY HERCE RASÍLOVA					CHEM. ZN. ŽELEZA VYSOKÁ ŠKOLA ZKR.					
KMENY SLOVEN.															VŠEOBECNÁ FAKULTNÍ NEMOCNICE ZKR.						
ŠEVELENÍ								NEPUSTIT							ODĚV						

www.ocfryda.cz

FRÝDA
 OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zašlete na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 25. října**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč na nákup v OC Frýda získávají: Katka Holeszová, Karel Borák z Frýdku-Místku a Rudolf Vavruša z Paskova.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

V autorizovaném servisu ŠKODA AUTO vždy přesně víte, za co a kolik zaplatíte. A nejen to. Navíc můžete získat i spoustu výhod z naší slevové knížky. Přijďte se přesvědčit.

ŠKODA Service

Váš autorizovaný servisní partner ŠKODA:

Autodružstvo Frýdek-Místek

Beskydská 704

738 02 Frýdek-Místek

Tel.: 730 588 248

frydek.autodruzstvo-fm.skoda-auto.cz

NEJPOCTIVĚJŠÍ SERVIS PRO VÁŠ VŮZ

ŠKODA
 SIMPLY CLEVER

Přijďte se přesvědčit

**Střední odborná škola,
Frýdek-Místek,**
příspěvková organizace

Šťastná
volba
vzdělání

STUDIJNÍ A UČEBNÍ OBORY

- Automobilní
- Ekonomické
- Strojírenské
- Zemědělské

ZDARMA
Certifikáty
a řídičská
oprávnění

www.sosfm.cz

**DNY OTEVŘENÝCH
DVEŘÍ 8:00 - 16.00**

20. 10. 2021
10. 11. 2021
8. 12. 2021

@sosfmcz

**OUTLET
ARENA
MORAVIA**

**NOVĚ JSME
PRO VÁS
OTEVŘELI**

TOMMY HILFIGER

WWW.OUTLETMORAVIA.CZ